

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ  
РЕПУБЛИЧКИ ЦЕНТАР ЗА ТАЛЕНТЕ БЕОГРАД И СИСТЕМ РЕГИОНАЛНИХ ЦЕНТАРА  
СРБИЈЕ

*Задаци за Регионално такмичење из српског језика, даровитих ученика средњих школа  
Србије, школске 2013/2014. године  
11. мај 2014.*

**III разред СШ**

1.	По узору на <i>Словенску граматику</i> Аврама Мразовића Вук је написао _____.	
2.	Подвуци речи у којима запажаш вокално р:  Прохладни пада мрак Врх хриди црне Трне Задњи румени зрак	
3.	Од којих врста речи су компоноване следеће заменичке конструкције: неко, некакав, ко год, што год  _____, _____.	
4.	Подвуци именицу која не припада низу: недра, дугмад, деца	
5.	Поименичени придеви, типа Енглеска, Хрватска, сачували су _____ промену (деклинацију).	
6.	Који префикс мења и род и вид глагола ТРЧАТИ: до-, пре-, по-, у-, с-	
7.	Од глаголске основе изведи речи које означавају:  а) особу мушког рода која ради _____ б) особу женског рода која ради _____ в) присвојни придев, који припада раднику г) прилог _____ д) односни придев, који се тиче радника _____	

8.	Одреди граматичку и творбену основу следећих речи:													
	<table border="1"> <tr> <th></th><th>граматичка</th><th>творбена</th></tr> <tr> <td>младост</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>сликарски</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>кућиште</td><td></td><td></td></tr> </table>		граматичка	творбена	младост			сликарски			кућиште			
	граматичка	творбена												
младост														
сликарски														
кућиште														
9.	Подвуци примере у којима се реч састоји од једне морфеме:  сутра, ићи, глас, јуче, чути, жене													
10.	Подвуци <b>доминанту</b> (водећу лексему, преко које објашњавамо остале) у лексичком реду:  ићи, ходати, корачати, шетати													
11.	После синонима семантички најсродније речи су:  а) антоними, б) хомоними, в) пароними  Заокружи слово испред тачног одговора.													
12.	Секундарна значења речи најчешће се остварују лексичким механизмима : _____ и _____.													
13.	„Зашто ноћас тако <u>шуме</u> јабланови“, сетио се трећак чувених стихова пролазећи крај <u>шуме</u> .  Подвучени примери илуструју _____ (наведи лексичку појаву)													
14.	Подвуци хунгаризме у примеру:  „Од тог се штајервагна госпа Нола није раздвајала. Њиме се вози са салаша у варош. Успут дарне својом грубом ципелетином кочијаша у леђа да стане, да неког приме и повезу“													
15.	Ако уместо <b>граматика</b> кажемо <b>писменица</b> употребили смо:  а) архаизам, б) историзам, в) неологизам  Заокружи слово испред тачног одговора.													

16.	Допуни следеће фразеолошке изразе:  а) миран као _____ б) лењ као _____ в) леп као _____ г) добар као _____	
17.	Допуни:  Мизантроп : човекомрзац = _____ : човекољубац	
18.	На старту трке нашли су се и: Италијан <u>Garbiele</u> , Немац <u>Kirchhoff</u> , Португалац <u>Joaquim</u> .  Транскрибуј имена из страних језика и напиши их ћирилицом: Gabriele _____ Kirchhoff _____ Joaquim _____	
19.	Понекад доживимо чудо читајући добре писце.  Подвуци синтагму. Препиши главну реч те синтагме _____	
20.	Стави зарезе на одговарајућа места пазећи на правила:  Станари који станују изнад нас такође се зале на влагу. Мој кум који станује изнад нас такође се жали на влагу.	

Прегледао: \_\_\_\_\_

Укупно поена: \_\_\_\_\_

---

Задатке припремила: мр Валентина Паровић, Гимназија „Урош Предић“, Панчево

Рецензенти: Ксенија Беч, Гимназија „Урош Предић“, Панчево

Александра Михајловић, Гимназија „Урош Предић“, Панчево

**Свим такмичарима желимо успешан рад!**

### КЉУЧ - Трећи разред

1.	„Писменицу (сербскога језика)“	2												
2.	Прохладни пада мрак <u>Врх</u> хриди <u>црне</u> <u>Трне</u> Задњи румени зрак	1 (за сва три одговора)												
3.	Заменица, речца	2 (по 1 за сваки тачан одговор)												
4.	недра	2												
5.	придевску	2												
6.	Пре-	2												
7.	а) радник б) радница в) радников г) радно д) раднички	1 1 1 1 1												
8.	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 33%;"></td><td style="width: 33%;">граматичка</td><td style="width: 33%;">творбена</td></tr> <tr> <td>младост</td><td>младост-</td><td>млад-</td></tr> <tr> <td>сликарски</td><td>сликарск-</td><td>сликар-</td></tr> <tr> <td>кућиште</td><td>кућишт-</td><td>кућ-</td></tr> </table>		граматичка	творбена	младост	младост-	млад-	сликарски	сликарск-	сликар-	кућиште	кућишт-	кућ-	6 (по 1 поен за сваки тачан одговор)
	граматичка	творбена												
младост	младост-	млад-												
сликарски	сликарск-	сликар-												
кућиште	кућишт-	кућ-												
9.	сутра, јуче	2 (по 1 поен за сваки тачан одговор, Ако је подвучена још нека реч, <b>нема поена</b> )												
10.	Ићи	2												
11.	а)	2												
12.	Метафора и метонимија	4 (по 2 за сваки тачан одговор)												
13.	Хомоформ	2												
14.	„Од тог се штајервагна госпа Нола није раздвајала. Њиме се вози са <u>салаша</u> у <u>варош</u> . Успут дарне својом грубом <u>ципелетином</u> <u>кочијаша</u> у леђа да стане, да неког приме и повезу“	2 (за 3 и 4 подвучена 2 поена, 1 поен за 2 подвучена <b>Нема поена</b> ако има више подвучених )												
15.	а)	1												

16	а) бубица ( <b>не: буба</b> )	1
	б) буба	1
	в) слика	1
	г) душа/ анђео/ добар дан	1
17.	филантроп	2
18.	Габријеле	1
	Кирхоф	1
	Жоаким	1
19.	Понекад доживимо чудо <u>читајући добре писце</u> .	1
	читајући	1
20.	Станари који станују изнад нас такође се зале на влагу. Мој кум, који станује изнад нас, такође се жали на влагу	2 (за оба зареза Ако има више, <b>нема поена</b> )